

Tematická zpráva

**Problematika péče poskytované v PPP a SPC žákům
s LMP a problematika asistentů pedagoga**

Praha, leden 2015

Obsah

Úvod.....	3
1 Zjištění.....	4
1.1 Školní rok 2012/2013	4
1.1.1 Nově diagnostikovaní klienti	4
1.1.2 Kontrolní vyšetření klientů s LMP	5
1.2 Zjištění za rok 2013/2014	7
1.2.1 Nově diagnostikovaní klienti	7
1.2.2 Kontrolní vyšetření klientů s LMP	8
1.3 Asistenti pedagoga ve školním roce 2013/2014	14

Úvod

V termínu 9. 1. 2015 – 21. 1. 2015 provedla Česká školní inspekce v souladu s plněním Akčního plánu opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní proti České republice inspekční elektronické zjišťování zaměřené na problematiku péče poskytované dětem a žákům s lehkým mentálním postižením (dále „LMP“) a problematiku navrhování asistenta pedagoga ve školských poradenských zařízeních (dále „ŠPZ“). Inspekční elektronické zjišťování bylo provedeno v souladu s § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a bylo realizováno v podobě on-line elektronického dotazníku, který vyplňovali ředitelé školských poradenských zařízení. Na konstrukci dotazníku i následném vyhodnocování sesbíraných dat se výrazně podíleli pracovníci Národního ústavu pro vzdělávání.

Šetření se zaměřovalo na péči o žáky s LMP, a to jak na žáky, kterým byla tato diagnóza nově připsána, tak na stávající klienty zařízení, kteří docházejí ke kontrolnímu vyšetření. Šetřeným obdobím byly školní roky 2012/2013 a 2013/2014.

Celkově bylo osloveno 154 školských poradenských zařízení, z toho 43 pedagogicko-psychologických poraden (dále „PPP“) a 111 speciálně pedagogických center (dále „SPC“). Z toho počtu čtyři zařízení vykonávají svou činnost až od školního roku 2014/2015, případně činnost vůbec nevykonávají. Jedno zařízení pak na dotazník neodpovědělo. Těchto pět zařízení tedy bylo z následných analýz vyloučeno. Celková návratnost po vyloučení zmíněných pěti zařízení činila 99,3 %. Přehled ŠPZ zapojených do šetření uvádějí následující dvě tabulky.

Tabulka č. 1 Přehled zapojených ŠPZ podle zřizovatele

zřizovatel	PPP	SPC	celkem ŠPZ
obec	0	8	8
kraj	37	77	114
státní správa (MŠMT)	1	8	9
soukromník	3	14	17
církev	1	0	1
celkem	42	107	149

Tabulka č. 2 Přehled zapojených ŠPZ podle kraje

kraj	PPP	SPC	celkem ŠPZ
Praha	10	20	30
Středočeský	2	14	16
Jihočeský	1	6	7
Plzeňský	1	5	6
Karlovarský	1	2	3
Ústecký	1	9	10
Liberecký	4	5	9
Královéhradecký	1	6	7
Pardubický	2	5	7
Vysočina	5	4	9
Jihomoravský	6	11	17
Olomoucký	1	7	8
Zlínský	1	3	4
Moravskoslezský	6	10	16
celkem	42	107	149

Dotazník se skládal ze tří částí – z části, která se vztahovala k problematice klientů s LMP ve školním roce 2012/2013, z části, která se týkala problematiky klientů s LMP ve školním roce 2013/2014, a z části zaměřené na problematiku asistentů pedagoga ve školním roce 2013/2014, která s předchozími dvěma částmi nesouvisela. Z tohoto důvodu uvedl své odpovědi v každé části odlišný počet zařízení.

1 Zjištění

1.1 Školní rok 2012/2013

1.1.1 Nově diagnostikovaní klienti

V první části dotazníku byly otázky zaměřeny na oblast diagnostiky nových klientů s LMP a jejich zařazování do vzdělávacích programů.

Tabulka č. 3 Nově diagnostikovaní klienti ve školním roce 2012/2013

Nově diagnostikovaní klienti	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
nově připsána diagnóza	1 756	–	2 288	–	4 044	–
z toho předáno do hlavní péče jiného ŠPZ	525	29,9	163	7,1	688	17,0

Ve školním roce byla diagnóza LMP nově připsána 4 044 klientům. Z toho 17 % bylo předáno do hlavní péče jiného zařízení (to znamená, že reálný počet žáků, kterým byla diagnóza přidělena, může být o něco nižší). Podíl předaných klientů byl výrazně vyšší v PPP (29,9 %), které klienty s mentálním postižením předávají velice často do péče specializovaného SPC.

Celkový počet klientů vychází nejen z počtu žáků ZŠ, ale také MŠ a SŠ. Celkem 19 ŠPZ (tj. 13 %) neeviduje za školní rok 2012/2013 žádného nově diagnostikovaného klienta s LMP.

Tabulka č. 4 Doporučení vzdělávacího programu ve školním roce 2012/2013

Doporučení vzdělávacího programu	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
vzdělávání podle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	1 048	76,7	1 585	83,0	2 633	80,4
vzdělávání podle RVP ZV	290	21,2	206	10,8	496	15,1
vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího programu	28	2,0	118	6,2	146	4,5
celkem*	1 366	100,0	1 909	100,0	3 275	100,0

* Součet klientů zařazených podle vzdělávacích programů se odlišuje od celkového počtu nově diagnostikovaných klientů proto, že nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol a zároveň dochází k překrývání nově diagnostikovaných klientů uvedených PPP/SPC v tabulce č. 3.

Nejvyššímu podílu nově diagnostikovaných klientů s LMP bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZV přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP (80,4 %). Vzdělávání podle RVP ZV bylo doporučeno 15,1 % klientů a 4,5 % bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího programu.

Tabulka č. 5 Zařazení klienta ve školním roce 2012/2013

Zařazení klienta	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
individuální integrace na běžné ZŠ	380	35,3	364	20,3	744	25,9
vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	696	64,7	1 431	79,7	2 127	74,1
celkem*	1 076	100,0	1 795	100,0	2 871	100,0

* Součet klientů zařazených podle vzdělávacích programů se odlišuje od celkového počtu nově diagnostikovaných klientů proto, že nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol a zároveň dochází k překrývání nově diagnostikovaných klientů uvedených PPP/SPC v tabulce č. 3.

Téměř tři čtvrtiny nově diagnostikovaných klientů byly zařazeny do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP (74,1 %). Čtvrtině pak byla doporučena individuální integrace na běžné základní škole. Některá zařízení však uváděla, že nedoporučují typ školy, ale pouze vzdělávací program.

1.1.2 Kontrolní vyšetření klientů s LMP

Druhá část se týkala již diagnostikovaných klientů s LMP – jejich účasti na kontrolním vyšetření a případných změn v zařazení do vzdělávacích programů a typů škol.

Tabulka č. 6 Kontrolní vyšetření klientů s LMP ve školním roce 2012/2013

Kontrolní vyšetření klientů s LMP	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
počet klientů pozvaných ke kontrolnímu vyšetření	1 746	–	7 086	–	8 832	–
z toho počet klientů, kteří se skutečně dostavili ke kontrolnímu vyšetření	1 521	87,1	6 384	90,1	7 905	89,5
z toho počet klientů, u kterých kontrolní vyšetření nevedlo ke změnám ve škol. zařazení	1 227	80,7	5 900	92,4	7 127	90,2

Ve školním roce 2012/2013 bylo ke kontrolnímu vyšetření pozváno 8 832 klientů s diagnózou LMP, skutečně se k vyšetření dostavilo 7 905 klientů, což bylo 89,5 %. U 90,2 % klientů nevedlo kontrolní vyšetření ke změnám ve školním zařazení.

Tabulka č. 7 Doporučení přeřazení klienta (změna vzdělávacího programu) ve školním roce 2012/2013

Doporučení změny vzdělávacího programu	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
z RVP ZV – LMP do RVP ZV	26	14,5	56	18,5	82	17,0
z RVP ZV do RVP ZV – LMP	146	81,6	158	52,3	304	63,2
jiná změna vzdělávacího plánu	7	3,9	88	29,1	95	19,8
celkem*	179	100,0	302	100,0	481	100,0

* Součet klientů zařazených podle typu školy se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol.

Změnu vzdělávacího programu doporučila ŠPZ celkem 481 klientům. U necelých dvou třetin klientů bylo doporučeno přeřazení z RVP ZV do RVP ZV – LMP, u 17 % došlo k opačnému přeřazení (z RVP ZV – LMP do RVP ZV) a u 19,8 % došlo k jiné změně vzdělávacího plánu.

Tabulka č. 8 Doporučení přeřazení klienta (jiný typ školy) ve školním roce 2012/2013

Změna zařazení klienta	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
do individuální integrace na běžné ZŠ	47	26,0	59	26,8	106	26,4
do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	134	74,0	161	73,2	295	73,6
celkem*	181	100,0	220	100,0	401	100,0

* Součet klientů zařazených podle typu školy se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol.

Přeřazení na jiný typ školy bylo doporučeno celkem 401 klientům. ŠPZ doporučila převedení do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP 73,6 % klientům. Doporučení k přeřazení do individuální integrace na běžné ZŠ získalo 26,4 % klientů.

1.2 Zjištění za rok 2013/2014

1.2.1 Nově diagnostikovaní klienti

Stejně jako v první části se otázky za školní rok 2013/2014 zaměřovaly nejprve na klienty, kterým byla diagnóza LMP roce 2013/2014 připsána nově. Celkem 9 ŠPZ nemělo v tomto školním roce žádné klienty s LMP (žádné nově diagnostikované, ani stávající klienty pozvané k přešetření).

Tabulka č. 9 Nově diagnostikovaní klienti ve školním roce 2013/2014

Nově diagnostikovaní klienti	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
nově připsána diagnóza	1 541	–	2 380	–	3 921	–
z toho předáno do hlavní péče jiného ŠPZ	511	33,2	135	5,7	646	16,5
klienti s LMP – kombinované postižení	101	6,6	509	21,4	610	15,6

Ve školním roce byla diagnóza LMP nově připsána 3 921 klientům. Meziročně se jedná o velmi podobný údaj (pokles o 3 procentní body). Třetina klientů byla předána z PPP do péče jiného zařízení, v SPC to bylo pouze 5,7 % (celkem je to 16,5 % z nově diagnostikovaných klientů). Opět tedy můžeme vycházet z toho, že počet nově diagnostikovaných žáků je ve skutečnosti o něco nižší. Kombinované postižení bylo diagnostikováno u 15,6 % nově diagnostikovaných klientů s LMP.

Tabulka č. 10 Nově diagnostikovaní klienti s LMP podle stupně vzdělání ve školním roce 2013/2014

Stupeň vzdělání	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
předškolním vzdělávání / školsky nezařazení	231	15,1	485	20,4	716	18,3
na 1. stupni ZŠ	942	61,4	1 008	42,4	1 950	49,9
na 2. stupni ZŠ	255	16,6	637	26,8	892	22,8
jiné	105	6,8	246	10,4	351	9,0
celkem	1 533	100,0	2 376	100,0	3 909	100,0

Polovina nově diagnostikovaných klientů byla zařazena v 1. stupni základní školy, přičemž se jednalo o nejvyšší podíl. Druhou nejpočetnější skupinu představují klienti zařazení v 2. stupni základní školy. Celkově tak žáci ZŠ tvořili téměř tři čtvrtiny klientů (72,7 %). Předškolákům bylo nově diagnostikováno LMP v 18,3 % z celkového počtu nově diagnostikovaných klientů a zbylých 9 % tvořil jiný stupeň vzdělání.

Tabulka č. 11 Doporučení vzdělávacího programu ve školním roce 2013/2014

Doporučení vzdělávacího programu	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
vzdělávání podle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	819	78,8	1 478	84,2	2 297	82,2
vzdělávání podle RVP ZV	197	19,0	183	10,4	380	13,6
vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího programu	23	2,2	95	5,4	118	4,2
celkem*	1 039	100,0	1 756	100,0	2 795	100,0

* součet klientů zařazených podle vzdělávacích programů se odlišuje od celkového počtu nově diagnostikovaných klientů proto, že nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol a zároveň dochází k překrývání nově diagnostikovaných klientů uvedených PPP/SPC v tabulce č. 9.

Nejvyššímu počtu klientů bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZV přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP (82,2 %). Doporučení vzdělávat se podle RVP ZV obdrželo 13,6 % klientů. Pouze malému podílu klientů (4,2 %) bylo doporučeno vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiné varianty vzdělávacího plánu. Z meziročního srovnání vyplývá, že podíl klientů, kterým bylo doporučeno vzdělávání podle programu RVP ZV přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP, se téměř nezměnil (nárůst pouze o 1,8 procentního bodu).

Tabulka č. 12 Zařazení klienta ve školním roce 2013/2014

Zařazení klienta	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
individuální integrace na běžné ZŠ	305	36,5	456	25,0	761	28,6
vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	530	63,5	1 369	75,0	1 899	71,4
celkem*	835	100,0	1 825	100,0	2 660	100,0

* součet klientů zařazených podle vzdělávacích programů se odlišuje od celkového počtu nově diagnostikovaných klientů proto, že nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol a zároveň dochází k překrývání nově diagnostikovaných klientů uvedených PPP/SPC v tabulce č. 9.

Při zařazování klientů podle typu školy/třídy převažovalo doporučení ke vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP (71,4 %). Zbýlý podíl tvoří klienti, kterým bylo doporučeno individuální vzdělávání na běžné ZŠ. Údaje z meziročního srovnání opět naznačují, že nedošlo k výrazné změně v podílu žáků zařazených do školy/třídy pro žáky se SVP (pokles o 2,7 %). Některá zařízení však uváděla, že nedoporučují typ školy, ale pouze vzdělávací program.

1.2.2 Kontrolní vyšetření klientů s LMP

Druhá část se týkala již diagnostikovaných klientů s LMP. Opět se zaměřila na jejich účast na kontrolním vyšetření a nově také na důvody případné neúčasti. Dále bylo zjišťováno stávající zařazení klienta s LMP do vzdělávacího programu a doporučení následující po kontrolním vyšetření – ať již vedlo či nevedlo ke změnám ve vzdělávacím programu.

Tabulka č. 13 Kontrolní vyšetření klientů s LMP ve školním roce 2013/2014

Kontrolní vyšetření klientů s LMP	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
počet klientů pozvaných ke kontrolnímu vyšetření	2 216	–	8 073	–	10 289	–
z toho počet klientů, kteří se skutečně dostavili ke kontrolnímu vyšetření	1 999	90,2	7 217	89,4	9 216	89,6
z toho počet klientů, u kterých kontrolní vyšetření nevedlo ke změnám ve škol. zařazení	1 742	87,1	6 562	90,9	8 304	90,1

Ve školním roce 2013/2014 bylo ke kontrolnímu vyšetření pozváno 10 289 klientů s diagnózou LMP, což je o 14 % klientů více, než bylo uvedeno za předchozí rok. K vyšetření se skutečně dostavilo 9 216 klientů, což představovalo 89,6 %. Podíl klientů, kteří absolvovali kontrolní vyšetření, je téměř shodný se školním rokem 2012/2013. U 90 % klientů nevedlo kontrolní vyšetření ke změnám ve školním zařazení, což také odpovídá podílu z předchozího školního roku.

V další části byly zjišťovány možné důvody, proč se klient nedostavil ke kontrolnímu vyšetření, ke kterému byl zařízením pozván. Nejčastějším důvodem možné neúčasti klientů na kontrolním vyšetření je nezájem rodičů, který uvedla necelá polovina zařízení (46,3 %). K dalším častým důvodům patří stěhování nebo změna školy (36,3 %) a nemoc klienta (27,5 %). Nepříznivou finanční situací spojenou s náklady na dopravu do zařízení případně jeho dostupnost či jiné sociální důvody uvedlo 17,5 % ŠPZ. Nižší podíl ŠPZ dále uvedl nesouhlas s rediagnostikou, obavy ze změny zařazení nebo spokojenost se současnou školou, změnu zařízení (často i bez nahlášení) a opomenutí kontrolního vyšetření.

Tabulka č. 14 Důvody možné neúčasti klientů na kontrolním vyšetření

Důvody neúčasti	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
nezájem rodičů	12	60,0	25	41,7	37	46,3
změna bydliště/školy	7	35,0	22	36,7	29	36,3
nemoc klienta	3	15,0	19	31,7	22	27,5
finanční situace (doprava), sociální důvody	0	0,0	14	23,3	14	17,5
nesouhlas s rediagnostikou/spokojenost se současným stavem	5	25,0	6	10,0	11	13,8
změna zařízení	6	30,0	5	8,3	11	13,8
opomenutí, neobjednání se, bez omluvy	4	20,0	5	8,3	9	11,3
jiné	1	5,0	3	5,0	4	5,0
celkem	20	100,0*	60	100,0*	80	100,0*

* součet v jednotlivých řádcích nedává 100 % z důvodu uvedení více odpovědí současně

Některá zařízení zmínila také nutnost dostavit se za klienty přímo do školy, kde bylo následně kontrolní vyšetření realizováno pro větší počet klientů.

Tabulka č. 15 Zařazení klienta s LMP do vzdělávacího programu v době kontrolního vyšetření ve školním roce 2013/2014

Vzdělávací program v době kontrolního vyšetření	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
vzděláváno na ZŠ praktické dle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	1 213	63,2	4 405	61,8	5 618	62,1
vzděláváno na ZŠ praktické dle RVP ZV	45	2,3	128	1,8	173	1,9
vzděláváno na běžné základní škole dle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	410	21,4	1 178	16,5	1 588	17,5
vzděláváno na běžné základní škole dle RVP ZV	177	9,2	211	3,0	388	4,3
vzděláváno jinou formou než je uvedeno výše	73	3,8	1 209	17,0	1 282	14,2
celkem	1 918	100,0	7 131	100,0	9 049	100,0

Ve školním roce 2013/2014 se v době kontrolního vyšetření vzdělávalo 62,1 % klientů s LMP v ZŠ praktické dle RVP ZV – LMP. Další 17,5 % klientů se vzdělávalo v běžné ZŠ dle RVP ZV – LMP. Podle RVP ZV se v běžné škole vzdělávalo 4,3 % a v ZŠ praktické 1,9 % klientů. Jinou formou se vzdělávalo 14,2 % klientů (může se např. jednat o kombinaci vzdělávacích plánů nebo vzdělávání na ZŠ speciální).

Tabulka č. 16 Doporučení přeřazení klienta (změna vzdělávacího programu) ve školním roce 2013/2014 na základě kontrolního vyšetření

Doporučení změny vzdělávacího programu	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
z RVP ZV – LMP do RVP ZV	11	8,4	48	13,7	59	12,2
z RVP ZV do RVP ZV – LMP	111	84,7	165	47,0	276	57,3
jiná změna vzdělávacího plánu	9	6,9	138	39,3	147	30,5
celkem*	131	100,0	351	100,0	482	100,0

* Součet klientů zařazených podle vzdělávacích programů se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol.

Doporučení k přeřazení/změně vzdělávacího programu získalo celkem 482 klientů. Přeřazení z RVP ZV do RVP ZV – LMP bylo doporučeno 57,3 % klientů, opačná změna (z RVP ZV – LMP do RVP ZV) byla doporučena 12,2 % klientů. K jiné změně vzdělávacího plánu došlo u 30,5 % klientů, oproti předchozímu školnímu roku se zvýšil podíl klientů, kterým byla doporučena jiná změna vzdělávacího plánu. Podíly doporučených vzájemných přeřazení mezi RVP ZV – LMP a RVP ZV se v porovnání s rokem 2012/2013 snížily.

Tabulka č. 17 Doporučení přeřazení klienta (jiný typ školy) ve školním roce 2013/2014

Změna zařazení klienta	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
do individuální integrace na běžné ZŠ	51	42,5	54	23,9	105	30,3
do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	69	57,5	172	76,1	241	69,7
celkem*	120	100,0	226	100,0	346	100,0

* Součet klientů zařazených podle typu školy se odlišuje od celkového počtu klientů, kteří se dostavili ke kontrolnímu vyšetření, protože nezahrnuje klienty z mateřských a středních škol.

Ve školním roce 2013/2014 doporučila ŠPZ 346 žákům přeřazení na jiný typ školy. Více než dvěma třetinám klientů bylo doporučeno přeřazení do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP. Doporučení k převedení do individuální integrace na běžné ZŠ získalo 30,3 % klientů, což představuje v porovnání se školním rokem nárůst o 3,9 %.

Tabulka č. 18 Obvyklé důvody pro doporučení k individuální integraci na běžnou ZŠ u klientů s LMP

Důvody	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
žádost rodičů/zák. zástupce	49	63,6	16	66,7	65	64,4
dostupnost školy	40	51,9	15	62,5	55	54,5
připravenost/vybavenost ZŠ	16	20,8	8	33,3	24	23,8
kontakt s kolektivem, sociální začlenění	12	15,6	7	29,2	19	18,8
jiné	13	16,9	5	20,8	18	17,8
dobré výsledky	10	13	3	12,5	13	12,9
adaptibilita	12	15,6	0	0,0	12	11,9
menší škola	6	7,8	4	16,7	10	9,9
lepší výsledky při kontrolním vyšetření	5	6,5	0	0,0	5	5,0
spolupráce s rodinou	5	6,5	0	0,0	5	5,0
finanční podmínky	4	5,2	1	4,2	5	5,0
celkem	77	100,0*	24	100,0 *	101	100,0*

* součet v jednotlivých řádcích nedává 100 % z důvodu uvedení více odpovědí současně

Nejčastějším důvodem pro integraci klienta s LMP na běžnou základní školu byla dle názoru SPC a PPP žádost rodičů nebo zákonných zástupců. Tento důvod zmínily téměř dvě třetiny (64,4 %) zařízení. Více než polovina z nich (54,5 %) dala doporučení pro individuální integraci i z důvodu dostupnosti běžné základní školy, kdy by bylo pro klienty obtížné dojíždět na speciální základní školu. Necelá čtvrtina (23,8 %) institucí pak vydala doporučení pro individuální integraci v případě, že škola byla dobře připravena na příchod těchto žáků a vytvářela pro ně dobré podmínky.

Mezi další časté důvody pro vydání doporučení klientům s LMP pro zařazení na běžnou základní školu byl jejich dosavadní kontakt se skupinou spolužáků a snaha nevyčlenit je z kolektivu nebo i možný přínos pro zdravou populaci žáků. Méně častými důvody pak dobré

školní výsledky, schopnost adaptace do běžné základní školy, možnost navštěvovat menší školu, dobrá spolupráce s rodinou klienta, lepší výsledky při kontrolním vyšetření či špatná finanční situace rodiny.

Tabulka č. 19 Obvyklé důvody, ze kterých jsou doporučeny změny v zařazení ve smyslu předchozích otázek

Doporučení	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
školní neúspěšnost	7	38,9	35	53	42	50,0
jiné	6	33,3	18	27,3	24	28,6
přání rodičů	4	22,2	15	22,7	19	22,6
zdravotní stav (i jeho změna)	5	27,8	14	21,2	19	22,6
změny v podmínkách vzdělávání	3	16,7	8	12,1	11	13,1
nízký intelekt	2	11,1	7	10,6	9	10,7
vyšetření	0	0,0	9	13,6	9	10,7
klima třídy nevyhovuje, špatná integrace do kolektivu	1	5,6	7	10,6	8	9,5
dostupnost školy	2	11,1	5	7,6	7	8,3
informace od rodičů, učitelů	1	5,6	5	7,6	6	7,1
asistent pedagoga	1	5,6	4	6,1	5	6,0
celkem	18	100,0*	66	100,0*	84	100,0*

* součet v jednotlivých řádcích nedává 100 % z důvodu uvedení více odpovědí současně

Nejčastěji zmiňovaným důvodem, proč došlo ke změně vzdělávacího programu (např. k situaci, kdy klientovi již nebyla doporučena individuální integrace na běžnou základní školu), byla jejich neúspěšnost ve škole. Více než polovina (53 %) všech SPC a 38,9 % všech PPP uvedlo, že tito žáci měli nedostatečné školní výsledky v učivu základní školy, což se často negativně promítlo i do jejich zdravotního stavu. Kvůli zdravotnímu stavu vydávala doporučení více než pětina zařízení (22,6 %). V této kategorii je zahrnutý jak stávající špatný zdravotní stav žáka, kvůli kterému nemohlo navštěvovat běžnou základní školu, tak možnost zhoršení psychického i zdravotního stavu, kdy se u některých žáků mohly objevit psychosomatické obtíže plynoucí z jeho neúspěchů ve škole a přílišné náročnosti učiva. Stejný podíl školských zařízení doporučoval přeřazení i z důvodu přání rodičů nebo zákonných zástupců.

Více než desetina (13,1 %) zařízení taktéž doporučovala přeřazení z důvodu změn v podmínkách vzdělávání. Ať už se jednalo o změnu situace na stávající základní škole, kdy například u žáků na druhém stupni škola neviděla problém v jejich dojíždění do vzdálenější školy, a ztratila tak motivaci pro individuální integraci, nebo se ukázalo, že základní škola praktická dokáže pro klienta s LMP nastavit vhodnější podmínky a poskytovat více podpůrných opatření.

K dalším přeřazením klientů s LMP došlo z důvodu jejich nižšího intelektu, na základě vyšetření, nevyhovujícím klimatu a špatné integraci do kolektivu, větší dostupnosti školy praktické než školy běžné, na základě doporučení od učitelů či školy nebo kvůli nedostatečnému počtu asistentů pedagoga.

Školská poradenská zařízení měla dále uvést tři diagnostické nástroje (testy), které přednostně používají k diagnostice intelektu v nižších pásmech.

Tabulka č. 20 Diagnostické nástroje k diagnostice intelektu v nižších pásmech

Diagnostické nástroje pro diagnostiku LMP	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
WISC - III	39	95,1	90	93,8	129	94,2
Stanford-Binetova zkouška	16	39,0	49	51,0	65	47,4
Woodcock Johnson IE	29	70,7	31	32,3	60	43,8
SON-R	14	34,1	45	46,9	59	43,1
Raven	4	9,8	18	18,8	22	16,1
WAIS	3	7,3	11	11,5	14	10,2
IDS	5	12,2	6	6,3	11	8,0
jiné	1	2,4	9	9,4	10	7,3
Gesselova vývojová škála	0	0,0	9	9,4	9	6,6
WPPSI	1	2,4	4	4,2	5	3,6
IST	0	0,0	5	5,2	5	3,6
Kaufman	0	0,0	3	3,1	3	2,2
VIT	2	4,9	0	0,0	2	1,5
celkem	41	100	96	100	137	100

* součet v jednotlivých řádcích nedává 100 % z důvodu možnosti uvedení až 3 odpovědí současně

Celkově je pro diagnózu intelektu v nižších pásmech nejčastěji využívána Wechslerova inteligenční škála pro děti (WISC III) – tu využívá 94,2 % zařízení. Přibližně polovina zařízení využívá Stanford-Binetovu zkoušku (4. i 3. revize), ačkoli je odborníky hodnocena jako méně vhodná. Hojně využívány jsou také Woodcock Johnson International Edition (43,8 %) nebo SON-R (43,1 %), tj. aktuálnější a vhodnější nástroje pro diagnostiku LMP. PPP používají častěji Woodcock Johnson International Edition (70,7 %) ve srovnání se SPC, kde je to přibližně třetina (32,3 %). Naopak SPC využívají oproti PPP ve větší míře Stanford-Binetovu zkoušku a SON-R.

Tabulka č. 21 Klienti s diagnózou LMP, kterým byla poskytována péče ve školním roce 2013/14

Počet klientů s diagnózou LMP celkem	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
	4 097	24,2	12 854	75,8	16 951	100,0

Celkově byla ve školských poradenských zařízeních poskytována péče 16 951 klientům s diagnózou LMP, z toho přibližně tři čtvrtiny byly v péči SPC a 24,2 % v péči PPP.

Tabulka č. 22 Sociální faktory

Sociální znevýhodnění	PPP	SPC	celkem
průměrné procento klientů s LMP – diagnóza LMP doprovázena sociálním znevýhodněním	27,5	18,1	20,8
průměrné procento všech klientů v péči – sociálně znevýhodněných	10,7	15,5	14,1

Diagnóza LMP byla doprovázena sociálním znevýhodněním u pětiny klientů, přičemž vyšší průměrný podíl (27,5 %) byl zjištěn v PPP. Z celkového počtu klientů bylo v průměru 14,1 % sociálně znevýhodněných.

1.3 Asistenti pedagoga ve školním roce 2013/2014

Tabulka č. 23 Asistenti pedagoga ve školním roce 2013/2014 – celkem ŠPZ

Asistenti pedagoga obecně	celkem		
	počet	podíl	průměr
počet klientů, u kterých byl doporučen asistent pedagoga	9 507	–	64,7
využití asistenta pedagoga pro více žáků – průměrný podíl případů (v %)	–	–	41,6
počet požadavků na asistenta pedagoga ze strany školy nebo rodičů	7 162	–	49,7
počet klientů, u kterých nebyl doporučen asistent pedagoga, ačkoliv ho požadovala škola nebo rodiče	989	13,8*	7,0

* podíl případů, kdy ŠPZ nedoporučilo asistenta pedagoga v případech, kdy jej požadovala škola nebo rodiče

Ve školním roce 2013/2014 doporučila ŠPZ 9 507 klientům jako podpůrné opatření asistenta pedagoga. Každé zařízení doporučilo v průměru asistenta pedagoga 65 klientům. Průměrně ve více než dvou pětinach případů (41,6 %) by charakter obtíží klientů dovozoval využít asistenta pedagoga pro více žáků. Požadavek na asistenty pedagoga ze strany škol a rodičů přišel v 7 162 případech, což bylo průměrně 50 požadavků na jedno zařízení. U 13,8 % klientů nebyl ŠPZ doporučen asistent pedagoga, přestože požadavek školy nebo rodičů směřoval k přidělení asistenta pedagoga.

Tabulka č. 24 Asistenti pedagoga ve školním roce 2013/2014 – PPP a SPC

Asistenti pedagoga obecně	PPP			SPC		
	počet	podíl	průměr	počet	podíl	průměr
počet klientů, u kterých byl doporučen asistent pedagoga	2 106	–	51,4	7 401	–	69,8
využití asistenta pedagoga pro více žáků – průměrný podíl případů (v %)		–	47,9	–	–	39,4
počet požadavků na asistenta pedagoga ze strany školy nebo rodičů	2 010	–	51,5	5 152	–	49,1
počet klientů, u kterých nebyl doporučen asistent pedagoga, ačkoliv ho požadovala škola nebo rodiče	346	17,2*	9,1	643	12,5*	6,2

* podíl případů, kdy ŠPZ nedoporučilo asistenta pedagoga v případech, kdy jej požadovala škola nebo rodiče

Při porovnání ŠPZ je zřejmé, že v průměru byli častěji doporučeni asistenti pedagoga ve speciálně pedagogických centrech (69,8 klientů) než v pedagogicko-psychologických poradách (51,4 klientů). Pedagogicko-psychologické poradny uvedly, že charakter obtíží umožňuje využití asistenta pedagoga pro více žáků průměrně v 47,9 % případech. Využití asistenta pedagoga pro více žáků je podle speciálně pedagogických center možné průměrně v 39,4 % případech.

Tabulka č. 25 Charakter obtíží klientů, pro které byl doporučen asistent pedagoga ve školním roce 2013/2014

charakter obtíží	PPP		SPC		celkem	
	počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl
kombinované postižení	7	18,9	56	55,4	63	45,7
vady řeči, komunikační obtíže	9	24,3	46	45,5	55	39,9
poruchy chování a učení	26	70,3	20	19,8	46	33,3
ADHD	24	64,9	19	18,8	43	31,2
autismus, PAS – poruchy autistického spektra	8	21,6	33	32,7	41	29,7
mentální postižení	4	10,8	36	35,6	40	29,0
tělesné postižení	3	8,1	32	31,7	35	25,4
smyslové postižení – zrakové, sluchové	0	0,0	27	26,7	27	19,6
LMP	4	10,8	8	7,9	12	8,7
neznalost jazyka, bilingvní prostředí	0	0,0	2	2,0	2	1,4

Do hodnocení byly zahrnuty odpovědi respondentů, kteří uvedli alespoň jednoho klienta, kterému byl ve školním roce 2013/2014 doporučen asistent pedagoga. Celkem 138 ŠPZ doporučilo alespoň jednomu klientovi asistenta pedagoga.

Nejčastějším důvodem pro doporučení asistenta pedagoga bylo kombinované postižení (souběžné postižení více vadami), které uvedlo 45,7 % zařízení. Dalšími častými důvody byly vady řeči a komunikační obtíže (39,9 %), poruchy chování a učení (33,3 %), ADHD (31,2 %) a poruchy autistického spektra (29,7 %). Ředitelé ŠPZ také často uváděli mentální postižení

bez bližší specifikace (29 %) a tělesné postižení (25,4 %). Téměř pětina respondentů označila za důvod doporučení asistenta pedagoga smyslové postižení. Lehké mentální postižení uvedlo 8,7 % ředitelů.¹

Ředitelé pedagogicko-psychologických poraden častěji uvedli poruchy chování a učení a ADHD. Naproti tomu ředitelé speciálně pedagogických center ve větší míře uvedli kombinované, mentální, tělesné a smyslové postižení, poruchy řeči a poruchy autistického spektra.

1.4 Závěry

Vzhledem k tomu, že v obou porovnávaných školních letech byly zjišťovány některé shodné údaje, je možné učinit meziroční srovnání.

Tabulka č. 26 Nově diagnostikovaní klienti s LMP – meziroční srovnání

Nově diagnostikovaní klienti 2012/2013	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
nově připsána diagnóza (počet)	4 044	3 921	- 3,0
předáno do hlavní péče jiného ŠPZ	17,0	16,5	- 0,5
Doporučení vzdělávacího programu	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
vzdělávání podle přílohy RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP	80,4	82,2	+ 1,8
vzdělávání podle RVP ZV	15,1	13,6	- 1,5
vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího programu	4,5	4,2	- 0,3
Zařazení klienta	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
individuální integrace na běžné ZŠ	25,9	28,6	+ 2,7
vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	74,1	71,4	- 2,7

Z meziročního srovnání vyplývá, že počet klientů, kterým byla diagnóza LMP nově připsána se příliš nezměnil (pokles o 3 %). Podobné zůstaly také podíly doporučení vzdělávacích programů klientům s LMP. Do běžné základní školy bylo ve školním roce 2013/2014 individuálně integrováno o 2,7 % více klientů s LMP.

Ve srovnání s rokem 2012/2013 bylo ve školním roce 2013/2014 pozváno o 14,2 % více klientů s LMP ke kontrolnímu vyšetření. Podíl klientů, kteří se k přešetření skutečně dostavili, se meziročně nezměnil, stejně jako podíl klientů, u nichž kontrolní vyšetření nevedlo ke změně ve školském zařazení.

Z analýzy dále vyplývá, že k přeřazení mezi programy RVP ZV přílohy upravující vzdělávání žáků s LMP a RVP ZV docházelo ve školním roce 2013/2014 v menší míře, než ve školním roce 2012/2013. Nárůst o 10,7 % byl však zaznamenán z hlediska jiné změny vzdělávacího plánu (např. vzdělávání podle RVP ZŠS nebo jiná varianta vzdělávacího plánu). V důsledku kontrolního vyšetření došlo častěji k zařazení do individuální integrace na běžné základní škole (o 3,9 %).

¹ Součty podílů přesahují 100 %, protože respondenti uváděli zpravidla více obtíží klientů, pro které byl doporučen asistent pedagoga.

Tabulka č. 27   **Kontrolní vyšetření klientů s LMP – meziroční srovnání**

Kontrolní vyšetření klientů s LMP	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
počet klientů pozvaných ke kontrolnímu vyšetření	8 832	10 289	+ 14,2
podíl klientů, kteří se skutečně dostavili ke kontrolnímu vyšetření	89,5	89,6	+ 0,1
podíl klientů, u kterých kontrolní vyšetření nevedlo ke změnám ve školském zařazení	90,2	90,1	- 0,1
Doporučení změny vzdělávacího programu	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
z RVP ZV – LMP do RVP ZV	17,0	12,2	- 4,8
z RVP ZV do RVP ZV – LMP	63,2	57,3	- 5,9
jiná změna vzdělávacího plánu	19,8	30,5	+ 10,7
Změna zařazení klienta	2012/2013	2013/2014	rozdíl (v %)
do individuální integrace na běžné ZŠ	26,4	30,3	+ 3,9
do vzdělávání ve škole/třídě pro žáky se SVP	73,6	69,7	- 3,9